

ПЛАН УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

На основу члана 21. Закона о родној равноправности ("Сл. гласник РС", бр. 52/2021, члана 2. Правилника о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности ("Сл. гласник РС", бр67/2022.) и члана 61 Статута Геронтолошког центра Крагујевац, вд директора Геронтолошког центра Крагујевац, доноси

ПЛАН УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ ЗА 2024.ГОДИНУ

1.УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

План управљања ризицима Геронтолошког центра Крагујевац представља гаранцију родне перспективе, уродњавања и уравнотежене заступљености полова у поступањима свих актера у спровођењу овог плана (даље: План управљања ризицима).

Овим Планом управљања ризицима идентификују се могући ризици од повреде принципа родне равноправности, процењује вероватноћа, мери интензитет и сагледавају последице тих ризика, као и утврђују посебне превентивне мере које се предузимају ради спречавања тих ризика.

ДЕФИНИЦИЈЕ

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Забрањен је сваки облик посредне и непосредне дискриминације по основу пола, полних карактеристика, односно рода, па ће се Планом управљања ризицима сагледавати и могућност ризика од кршења ових одредби закона.

ПОЈМОВИ

Род означава друштвено одређене улоге, могућности, понашања, активности и атрибуте, које одређено друштво сматра прикладним за жене и мушкарце укључујући и међусобне односе мушкараца и жена и улоге у тим односима које су друштвено одређене у зависности од пола;

Осетљиве друштвене групе су жене са села, жртве насиља, као и групе лица које се због друштвеног порекла, националне припадности, имовног стања, пола, родног идентитета, сексуалне

оријентације, старости, психичког и/или физичког инвалидитета, живота у неразвијеном подручју или из другог разлога или својства налазе у неједнаком положају;

Пол представља биолошку карактеристику на основу које се људи одређују као жене или мушкарци;

Једнаке могућности подразумевају једнако остваривање права и слобода жена и мушкараца, њихов равноправни третман и равноправно учешће у политичкој, економској, културној и другим областима друштвеног живота и у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука и равноправно коришћење њихових резултата, без постојања родних ограничења и родне дискриминације;

Дискриминација лица по основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај појединих личних својстава може разграничити (вишеструка дискриминација) или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација);

Родна анализа представља процењивање утицаја последица сваке планиране активности, укључујући законодавство, мере и активности, јавне политике и програме, по жене и мушкарце и родну равноправност у свим областима и на свим нивоима;

Уравнотежена заступљеност полова постоји када је заступљеност једног од полова између 40-50% у односу на други пол, а осетно неуравнотежена заступљеност полова постоји када је заступљеност једног пола нижа од 40% у односу на други пол, осим ако из посебног закона не произлази другачије;

Родно засновано насиље је сваки облик физичког, сексуалног, психичког, економског и социјалног насиља које се врши према лицу или групама лица због припадности одређеном полу или роду, као и претње таквим делима, без обзира на то да ли се дешавају у јавном или приватном животу, као и сваки облик насиља који у већој мери погађа лица која припадају одређеном полу;

Насиље према женама означава кршење људских права и облик дискриминације према женама и сва дела родно заснованог насиља која доводе или могу да доведу до: физичке, сексуалне, психичке, односно, финансијске повреде или патње за жене, обухватајући и претње таквим делима, принуду или произвољно лишавање слободе, било у јавности било у приватном животу;

Родно осетљив језик јесте језик којим се промовише равноправност жена и мушкараца и средство којим се утиче на свест оних који се тим језиком служе у правцу остваривања равноправности, укључујући промене мишљења, ставова и понашања у оквиру језика којим се служе у личном и професионалном животу;

Плата представља новчану надокнаду за извршен рад. Право на плату је основно и неотуђиво право запослених из радног односа. Плата подразумева надокнаду за једнак рад, односно рад једнаке вредности уз примену начела једнакости и једнаког поступања према запосленима, без обзира на пол, односно род;

ПРАВНИ ОСНОВ

Република Србија је прихватила велики број међународних документа и интегрисала их у домаћи правни систем у циљу остваривања родне равноправности кроз националне законе и јавне политике. На глобалном нивоу, најзначајнији документ који се односи на спречавање дискриминације жена јесте Конвенција о спречавању свих облика дискриминације жена (тзв. CEDAW), коју је Република Србија ратификовала и о чијем спровођењу подноси периодичне извештаје Комитету Уједињених нација.

Као чланица УН Република Србија се обавезала и на примену конвенција о људским правима, али на постизање циљева у специфичним областима.

Процес европских интеграција такође подразумева усаглашавање националног законодавства са прописима, посебно директивама Европске уније, и у овој области, које се тичу једнаких шанси и недискриминације, као што су Директива 2006/54/ЕЗ о спровођењу принципа једнаких могућности

за мушкарце и жене у погледу запошљавања и занимања, Директива Савета Европе 78/2000 о дискриминацији.

Национално законодавство Републике Србије усаглашено је са конвенцијама Европске уније и Савета Европе (Декларација Савета Европе о једнакости мушкараца и жена као основном принципу демографије, Европска конвенција о људским правима и др.).

Осим докумената који су усвојени са циљем примене међународних обавеза Република Србија гарантује равноправност жена и мушкараца и обавезује све државне органе да раде на оставривању равноправности жена и мушкараца.

Уставом Републике Србије „Држава јемчи равноправност жена и мушкараца и развија политику једнаких могућности“.

Законска регулатива:

- Закон о родној равноправности („Службени гласник РС“ број 52/21);
- Закон о изменама и допунама Кривичног законика („Сл.гл.РС“ број 35/19);
- Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ број 22/09 и 52/21)
- Закон о спречавању насиља у породици („Службени гласник РС“ број 94/16)
- Закон о равноправности полова („Службени гласник РС“ број 104/09)

ПОДАЦИ О УСТАНОВИ

Геронтолошки центар Крагујевац је установа социјалне заштите за смештај одраслих и старијих лица. Установа је у надлежности Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Адреса: Краља Милана IV број 90.

ПИБ: 101576579

Матични број: 07151594

Шифра делатности: 8730.

Установа има капацитет од 334 лежаја.

Установа има укупно 139 запослених и ангажованих лица.

Органи управљања су Управни одбор, Надзорни одбор и Директор.

2. ЕЛЕМЕНТИ ПЛАНА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Циљ израде и спровођења Плана управљања ризицима је превентивно деловање ради процене ризика и спречавања и сузбијања сваке повреде принципа родне равноправности у Геронтолошком центру Крагујевац у 2024. години.

План управљања ризицима садржи:

1. Списак области и радних процеса Геронтолошком центру Крагујевац који су нарочито изложени ризику од повреде принципа родне равноправности, укључујући и резултате процене тог ризика;
2. Списак превентивних мера којима се спречавају ризици и рокови за њихово предузимање;
3. Начин праћења и извештавања о реализацији Плана управљања ризицима,

укључујући и обавештавање свих запослених и радно ангажованих лица о томе када је план донет, шта је његов садржај и до када се спроводи, као и податке о лицу/лицима одговорним за спровођење мера из плана управљања ризицима.

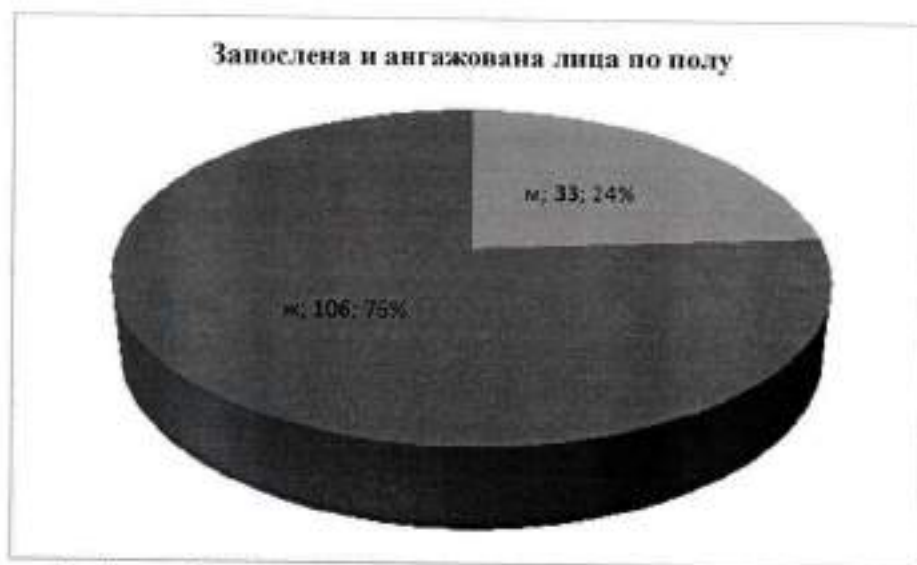
3. ОБЛАСТИ И ПРОЦЕСИ КОЈИ СУ ИЗЛОЖЕНИ РИЗИКУ И РЕЗУЛТАТИ ПРОЦЕНЕ РИЗИКА

ОБЛАСТ РАДА

- 1) Са радноправног аспекта, имајући у виду радне процесе, до повреде принципа родне равноправности у Геронтолошком центру Крагујевац могуће је да дође услед непоштовања принципа једнаких могућности за жене и мушкарце и принципа родне равноправности, приликом:
- Запошљавања или радног ангажовања;
 - Трајања радног односа или радног ангажовања;
 - Вођења у каријери и напредовања запослених или радно ангажованих лица;
 - Стручног усавршавања и оспособљавања запослених и радно ангажованих лица;
 - Исплате зараде и других припадљивости за рад једнаке вредности;
 - Користићења одмора, боловања и других одсуства са рада ради неге детета или посебне неге детета;
 - Стицања основа за раскид радног односа или радног ангажовања;
 - Одласка у пензију

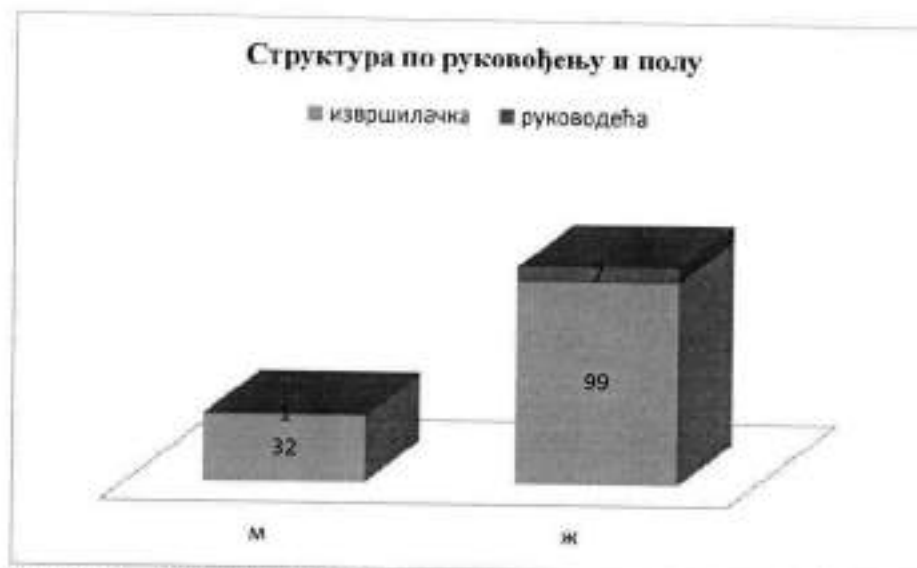
Анализом стања у евиденцији запослених и радно ангажованих лица, на дан доношења Плана управљања ризицима за 2024. годину, утврђено је следеће:

Укупан број запослених и радно ангажованих лица је 139, од чега је 106 жена и 33 мушкарца, што значи да је однос запослених и радно ангажованих лица у Геронтолошком центру Крагујевац, по основу пола, износи 76%, у корист женског пола.

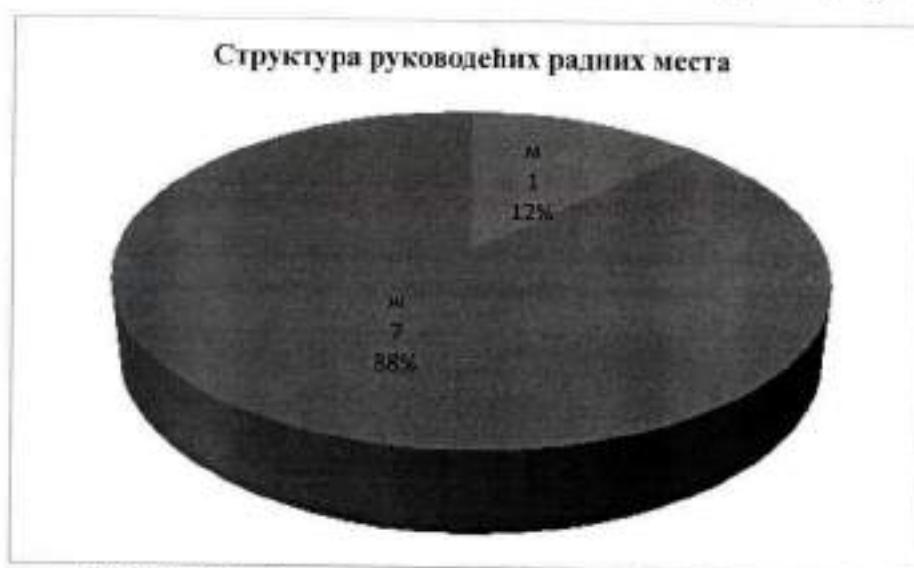

Графикон 1 – Анализа запослених и ангажованих лица по полу

Анализом заступљености лица на руководећим и извршилачким радним местима у Геронтолошком центру Крагујевац, утврђено је да на руководећим радним местима је заступљено 7 жена и 1 мушкарац, а на извршилачким радним местима је заступљено 99 жена и 32 мушкарца, што значи да је на руководећим радним местима претежно заступљен женски пол са 88%.

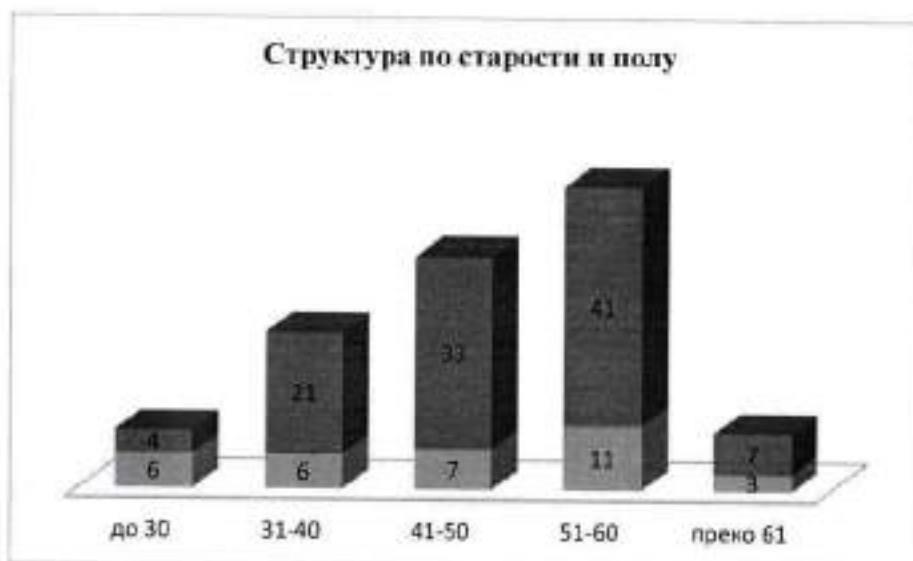
Графикон 2 – Анализа запослених и ангажованих лица по руковођењу и полу

Графикон 3 – Анализа структуре руководећих места и полу

Структура запослених и радно ангажованих лица на основу старосне доби у Геронтолошком центру Крагујевац, показује да у старосној групи

- до 30 година укупно има 10 лица, од којих 4 жена и 6 мушкараца;
- 31 до 40 година укупно има 27 лица, од којих 21 жена и 6 мушкараца;
- 41 до 50 година укупно има 40 лица, од којих 33 жена и 7 мушкараца;
- 51 до 60 година укупно има 52 лица, од којих 41 жена и 11 мушкараца;
- преко 60 година укупно има 10 лица, од којих 7 жена и 3 мушкараца.

Графикон 4 – Анализа структуре запослених и ангажованих лица по годинама и полу

Наведени подаци указују на то да највише запослених и радно ангажованих лица има у старосној доби од 51 до 60 година, као и да су у тој групи претежно заступљене жене са 79%.

Анализом структуре запослених и радно ангажованих лица на основу образовања - степена стручне спреме (ссс) долази се до сазнања да са:

- Првим до трећим ссс укупно има 76 лица, од којих је 57 жена и 19 мушкараца;
- Четвртим ссс укупно има 37 лица, од којих је 29 жена и 8 мушкараца;
- Петим и шестим ссс укупно има 4 лица, од којих су 2 жене и 2 мушкарца;
- Седмим ссс укупно има 18 лица, од којих је 14 жена и 4 мушкарца;
- МА/Мр укупно има 4 лица, од којих је 4 жене и 0 мушкараца;

Степен стручне спреме	м	ж	укупно
I - III	19	57	76
IV	8	29	37
V - VI	2	2	4
VII	4	14	18
VIII	0	4	4
УКУПНО	33	106	139

Табела 1. Анализа запослених и ангажованих лица по образовању и полу

Графикон 5 – Анализа структуре запослених и ангажованих лица по образовању и полу

Из наведених података произилази сазнање да у категорији мање образованих су претежно заступљене жене са 75%, а у категоријама најобразованијих са МА и Мр су претежно заступљене жене са 100 %.

Када је у питању структура лица ангажованих у процесима одлучивања у Геронтолошком центру Крагујевац:

- Управни одбор има 7 чланова, од којих је 5 жена и 2 мушкарца.
- Надзорни одбор има 3 члана, од којих је 3 жене.
- Директор Установе је 1 особа, женског пола.

Из наведених података произилази сазнање да су на највишим руководећим радним местима, са највећом зарадом заступљене претежно жене.

ЗАКЉУЧАК

На основу анализе статистичких података запослених и радно ангажованих лица, разврстане по полу, можемо констатовати да у у Геронтолошком центру Крагујевац постоји родни јаз, и то у корист жена.

Такав тренд је заступљен како међу руководиоцима, тако и међу запосленима који раде на извршилачким пословима.

Основно мерило за запослење јесте испуњавање потребних услова кроз опште, посебне и функционалне компетенције које су предвиђене за конкретно радно место и звање, а које се проверавају за сваког кандидата/кандидаткињу појединачно, независно од пола, полних карактеристика односно рода.

У том смислу, не можемо говорити о постојању било ког облика системске дискриминације по основу пола и полних карактеристика, односно рода.

Запосленим и радно ангажованим лицима у Геронтолошком центру Крагујевац је загарантована једнака зарада за рад исте или једнаке вредности, без обзира на пол, полне карактеристике односно род.

Зарада је дефинисана Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама ("Сл. гласник РС", 123/2021) и Основице за обрачун плате за запослене у јавним службама чији је оснивач Република Србија.

Правилником о организацији и систематизацији радних места у Геронтолошком центру Крагујевац нису предвиђени послови за које постоји оправдана потреба за прављењем разлике по полу.

У Геронтолошком центру Крагујевац, забрањена је свака врста дискриминације по основу пола, полних карактеристика и рода.

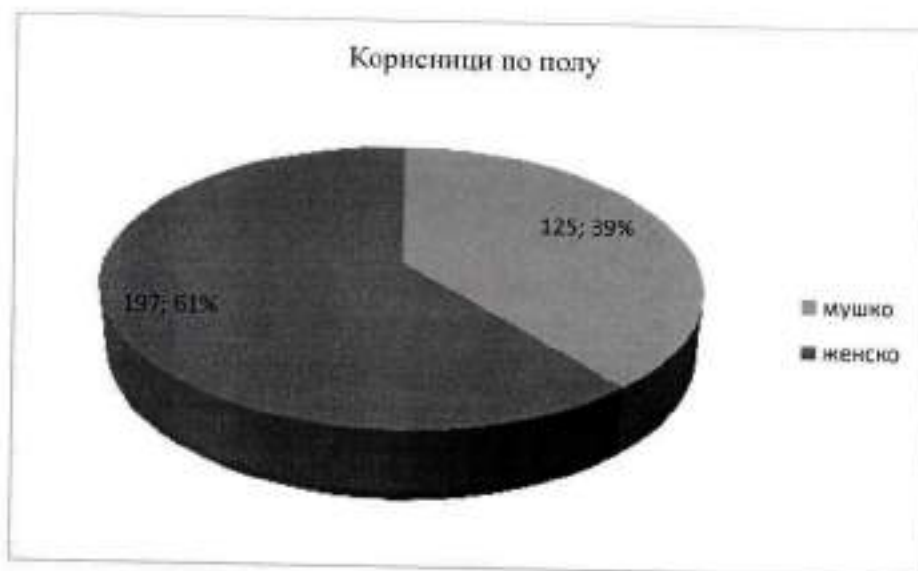
Такође, једнака права и могућности се нарочито односе на једнаку доступност послова, укључујући критеријуме селекције и услове селекције, заснивање радног односа, услове рада и сва законска права из радног односа, образовање и стручно усавршавање, напредовање на послу, одморе, боловања и одсуства, безбедност и здравље на раду, зараде, накнаде и друга примања, информисање, престанак радног односа или радног ангажовања, као и на сва друга питања у вези са радом и по основу рада.

ОБЛАСТ СОЦИЈАЛНЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

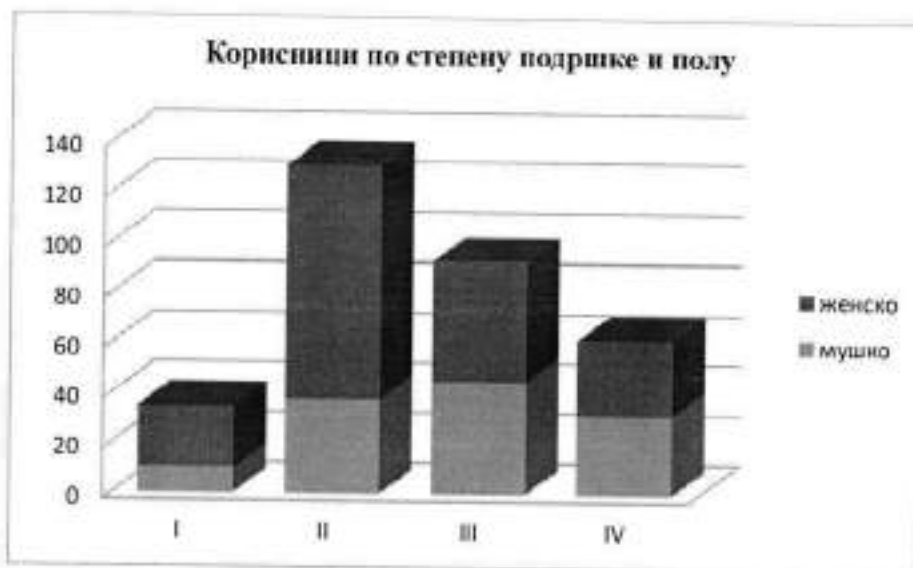
Геронтолошки центар Крагујевац обавља послове у области социјалне и здравствене заштите и дужан је да обезбеди једнаке могућности у пружању социјалне и здравствене заштите за све кориснике услуга и права без обзира на пол, односно род, што укључује једнак приступ услугама и правима из области социјалне и здравствене заштите, а нарочито за лица која припадају осетљивим друштвеним групама.

Са аспекта пружања услуга корисницима, до повреде принципа родне равноправности у Геронтолошком центру Крагујевац могуће је да дође услед непоштовања принципа једнаких могућности за жене и мушкарце и принципа родне равноправности, приликом:

1. Доношења одлуке о смештају
2. Одређивању цене смештаја
3. Пружања услуга

Графикон 6 – Анализа структуре корисника услуга по полу

Графикон 7 – Анализа структуре корисника услуга по степену подршке и полу

На основу анализе статистичких података корисника услуга, развртане по полу, можемо констатовати да у у Геронтолошком центру Крагујевац постоји родни јаз, и то у корист жена.

Такав тренд је заступљен у свим категоријама – степенима подршке.

ЗАКЉУЧАК

Имајући у виду да се пријем врши на основу утврђених потреба и степена ризика, а на основу процене надлежног центра за социјални рад, не можемо говорити о постојању било ког облика системске дискриминације по основу пола и полних карактеристика, односно рода.

ПРОЦЕНА РИЗИКА

Имајући у виду наведено, износи се сажета процена ризика од повреде принципа родне равноправности, у складу са доле наведеном матрицом (Табела 2).

утицај	изразито висок	5	5	10	15	20	25
	висок	4	4	8	12	16	20
	умерен	3	3	6	9	12	15
	ниже умерен	2	2	4	6	8	10
	низак	1	1	2	3	4	5
		1	2	3	4	5	
		врло мала	мала	средња	висока	врло висока	
		вероватноћа					

Табела 2. Матрица за процену и мерење ризика

Процена показује да је вероватноћа ризика од повреде принципа родне равноправности у Геронтолошком центру Крагујевац у 2024.години врло мали, што се квантификује са 1.

У складу са наведеним, утицај тог ризика се процењује као низак јер су последице од повреде принципа родне равноправности процењене као минималне, а што се квантификује 1.

4. МЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И СУЗБИЈАЊЕ РИЗИКА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У 2024. ГОДИНИ

ОБЛАСТ РАДА

Ради спречавања и сузбијања ризика од повреде принципа родне равноправности, у Геронтолошком центру Крагујевац, у 2024.години, спроводиће се посебне мере за остваривање једнаких могућности и родне равноправности за запослена и радно ангажована лица, и то кроз:

- Стварање и омогућавање једнаких могућности за запошљавање односно радно ангажовање, без обзира на пол, полне карактеристике, род и старосну доб кандидата/кандидаткиње;
- Стварање и омогућавање једнаких могућности за вођење у каријери и напредовање на руководећа радна места, у складу са квалификацијама и постигнућима, без обзира на пол, полне карактеристике, род и старосну доб запослених и радно ангажованих лица;

- Доступност додатног образовања и стручног усавршавања свим категоријама запослених и радно ангажованих лица, у складу са потребама унапређења посла, без обзира на пол, полне карактеристике, род и старосну доб;
- Стварање и омогућавање једнаких услова за запослена и радно ангажована лица, у погледу безбедности и здравља на раду, услова рада, одмора и одсуства са рада, уз нарочито обраћање пажње на одсуства која се односе на трудничко и породилјско одсуство, одсуство ради неге детета и одсуство ради посебне неге детета;
- Спровођење мера за спречавање сваког облика дискриминације, а посебно посредне и непосредне дискриминације на основу пола, полних карактеристика, рода и старосне доби;
- Спровођењем политике гарантоване једнаке зараде запосленима и радно ангажованим лицима за рад исте или једнаке вредности, без обзира на пол, полне карактеристике односно род запосленог или радно ангажованог лица;
- Престанак радног односа или радног ангажовања не може бити из разлога који се тичу пола, полних карактеристика, односно рода запосленог или радно ангажованог лица, већ искључиво из разлога прописаних законом.

ОБЛАСТ СОЦИЈАЛНЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Ради спречавања и сузбијања ризика од повреде принципа родне равноправности, у Геронтолошком центру Крагујевац, у 2024.години, спроводиће се посебне мере за остваривање једнаких могућности и родне равноправности за

- Стварање и омогућавање једнаких могућности за доношење одлуке о смештају, без обзира на пол, полне карактеристике, род, старосну доб, здравствено стање;
- Стварање и омогућавање једнаких могућности за наплату смештаја, без обзира на пол, полне карактеристике, род и старосну доб корисника/корисница смештаја;
- Доступност услугама свим категоријама корисника/корисница смештаја, у складу са потребама, без обзира на пол, полне карактеристике, род и старосну доб;

5. СПРЕЧАВАЊЕ И СУЗБИЈАЊЕ РОДНО ЗАСНОВАНОГ НАСИЉА

Геронтолошки центар Крагујевац има усвојен Правилник о поступању у одговору на насиље у Геронтолошком центру Крагујевац.

Правилником су дефинисани:

- Правни основ
- Дефиниција насиља
- Одбор за превенцију и одговор на насиље
- Превенција насиља
- Спречавање и заустављање насиља
- Пријава насиља
- Утврђивање чињеница у вршењу насиља
- Интервенције према нивоима насиља
- Документација, анализа и извештавање

Правилником су дефинисане обавезе, за сва запослена и ангажована лица, као и за кориснике услуга и сроднике корисника, понашања и пријављивања сваког вида насиља.

6. ДОНОШЕЊЕ, СПРОВОЂЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ, КАО И НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ПЛАНА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

За доношење, спровођење и извештавање о спровођењу Плана управљања ризицима одговоран је руководилац, односно одговорно лице у правном лицу.

Геронтолошки центар Крагујевац, као обвезник Плана управљања ризицима који има више од 50 запослених и радно ангажованих лица, ове послове обавља лице задужено за родну равноправност, руководиоца Службе за правне и опште послове., чији су послови:

- 1) прати спровођење политика и мера за остваривање и унапређивање родне равноправности из делокруга органа у којем су запослени;
- 2) прати стање о полној структури запослених и радно ангажованих лица у органу у коме су одређени и саставља извештаје о утврђеном стању у погледу достигнутог нивоа остваривања родне равноправности у области из делокруга органа;
- 3) доставља извештаје из тачке 2) овог става руководиоцу органа, које орган јавне власти, након доношења, доставља Министарству;
- 4) сарађује са Министарством и телима за родну равноправност на питањима значајним за остваривање и унапређивање родне равноправности;
- 5) припрема податке, анализе и материјале потребне за рад тела за родну равноправност;
- 6) обавља и друге послове у складу са актом о одређивању лица задуженог за родну равноправност.

Директор је донео одлуку о именовану лица одговорних за спровођење мера из плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности у Геронтолошком центру Крагујевац.

Праћење реализације Плана управљања ризицима и остваривања прописаних мера ће се спроводити континуирано, током 2024.године, са могућношћу повремених информисања руководства и свих запослених о постојању ризика од повреде принципа родне равноправности и предузетим мерама да се они спрече.

Извештавање о спровођењу овог плана се врши на основу члана 5. Правилника о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности на прописаном образцу.

Надзор над спровођењем Плана управљања ризицима врши директор.

7. РОКОВИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ О ПЛАНУ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

План управљања ризицима за 2024.годину биће донет најкасније до 31. децембра 2023.године за наредну календарску годину и доставиће се у електронској форми Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог, најкасније до 15. јануара 2024. године.

Извештај о спровођењу Плана управљања ризицима Геронтолошког центра Крагујевац за 2024. годину ће се сачинити, најкасније до 31. децембра 2023.године и након његовог прихватања и верификације, у складу са чланом 6. Правилника о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности, доставиће се наведеном Министарству, најкасније до 15. јануара 2024.године и то на следећу електронску адресу: antidiskriminacija.rodna@minljmpdd.gov.rs, или поштом на адресу: Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Булевар Михајла Пупина 2, 11070 Београд.

Термини који се користе у овом Плану, а који имају родно значење, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни женски и мушки пол лица на које се односе.

8. ПОЧЕТАК ПРИМЕНЕ ПЛАНА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

План управљања ризицима ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Геронтолошког центра Крагујевац.

По ступању на снагу, План управљања ризицима се може јавно објавити и на интернет страници Геронтолошког центра Крагујевац.

Именована лица за спровођење мера

Јелена Димић, дипл.правник

Верица Миљковић, прав.сарад.

Јелена Миловановић, спец.политик.

Драгана Ђурић Вељковић, служ.за безбед.

Геронтолошки центар Крагујевац
вд директора
Катарина Тричковић, дипл.псих.

[Handwritten signature]